

Mármost a lengyel „emlékezők” nagyjából velem egykorúak lehettek, s amit el kellett szenvedniük, az látványnak is borzongató!

De akkor még Európában nem volt béke!

Az én gyermekkoromban a deportáció, a lakosság-csere már a „béke éveiben” volt napi realitás. A Kassai Kormányprogram, a Benesi dekrétumok és a „nemzetállamok” egyesítéséről, tehát a „*marhavagonok édenéről*” az 1945 utáni években történtek meg, az „új” Csehszlovákiában.” A Szudéta-németeket – több, mint három millió embert – két hónap alatt deportálták át a Sumava térségéből az „új” Námeterszágba... Birtokaikat cseh parasztok kapták meg, a gazdaságok megművelésére pedig sok-sok magyar családot telepítettek rabszolgaságra Dél-Szlovákiából. A Magyar-Csehszlovák lakosságcsere-egyezmény pedig a szlovákiai magyar középparasztságot „telepítette” át a magyarországi svábok helyére, zömmel Moson megyébe.

Mi is a kitelepítendőkhöz voltunk, s egy katona szuronyos puskával őrizte apámat, hogy meg ne szökjön... De nem a katonán múlt, hogy otthon maradtunk, hanem, mert Vilma húgom vörhenybe esett, amit Soós doktor úr súlyos fertőző betegségnek talált – házunk falára egy lila falragasz került – így mi otthon maradtunk. Egyelőre!

Kicsit szomorú voltam, mert soha nem ültem még vonaton, s hogy ezt az első lehetőséget elszalasztottam...

Azóta sok év telt el, de a házunk falára kiragasztott lila orvosi tilalom számomra a szabadság jelképévé nemesedett..

Czibor Jani barátomat, szomszédunkat, még az nap elvitte egy teherautó a köbölküti állomására, családostól... Soha többé nem láttuk egymást Pedig Szotyóval – ez volt a beceneve – együtt temettük el nagyapám kertjében azt az újságpapírba csomagolt csecsemőt, akit egy orosz katonánő szült meg Soóky nagyapámék házában a hathetes állóháború idején... Leírtam már korábban is, de újra kell mondanom, hogy elhagygyék: kék szeme volt a kislánynak, s hosszú, szempilláin megült a dér...

Azt is ide írom még, hogy az ötvenes és a hatvanas évek fordulóján 27 hónapot töltöttem a sumavai térségben katonaként, s láttam, hogy mi maradt a szudéta-németek után ezen a csodaszép tájon – majdnem az egész térséget katonai gyakorlótérre alakították át – a temetőben pedig a német elődök sírkövei, aztán az egykori gazdaporták, elhagyott csűrök, romhalmazok, gépek roncsai ...

Hadgyakorlataink, támadásaink céltáblái: pusztulás és pusztítás...

A lengyeleknek is van mire emlékezniük. S mondják is a maradéknak emlékeiket!

Azonban arról, hogy az 1922-es (?) csehszlovákiai népszámlás több, mint 1 millió szlovákiai magyar felszámolásáról két filmkocka sem adott mindmáig hírt, holott legalább ma és itt illene már leírni az igazságot...

És megnevezni azokat, akik ezt elkövették – bárha felelősségre vonni ma már közülük senkit se lehet – de a „marhavagonok édene” akkor is történelem és történelmi valóság!

Fellinger Károly

Barangoló

Szilason

Szilason a boszorkányok
mindegyike boldog,
száraz szilfával tüzelnek,
szilvalekvár fortyog.

A vállukon macska gubbaszt,
bandzsa szegény pára,
szilvalekvárt elcserélik
szilvapálinkára.

Naszvad

Erdő mélyén Naszvadon,
éjjel van csak nagy vadon,
mégse fél az ember lelke,
napkirályfi sétál benne.

Paprikájuk csípős fajta,
a nép méregdrágán adja,
mint a cukrot, veszik mégis,
azt termelek otthon én is.

Lányaikon varrt pruszlikok,
elkészítésük, az titok.
A nyakukban sok-sok érme,
szorgos kezük már megkérve.

Lakszakállas

Lakszakállas,
Lakszakállas,
kosarat fon,
aki házas,
eladja majd
a vásáron,
holnap kész lesz
megint három.

Aki nem fon,
lepedőt sző,
rongyszőnyegből
is kell kettő,
uraságnak
meg a papnak,
hátha lyukas
garast adnak.

Izsa

Mesés város Nagykanizsa,
ámde szebb hely nekem Izsa,
csapás érte már nem egyszer,
mégis boldog ott az ember.

Izsát tötör hadak dúlták,
kiürültek így a puszták,
öntelt hajdúk felégették,
árvízből is akadt elég.

Földrengése volt vagy három,
többször leégett a nyáron,
ha a lovuk égrel kelne,
nyerge szivárványból lenne.

Ifjúságfalva

Dögös puszta, Kissziget,
felhőlányka integet,
holdudvarán tündér Böske
a csillagport sepri össze.

Ifjúságfalvai lányok,
nem ismernek szeplőt, ráncot,
kihullhat az idő foga,
nem öregszenek meg soha.

Madárijesztőm ma kába,
csupa bogánccs a nadrágja,
szívét rágja gyilkos méreg,
ilyen vele hogy történt meg?

Alvajáró vagy, barátom,
bagoly huhog, szeme lángol,
éjjel csavarogsz öntelten,
nem bírod ki te egy helyben.

Karva

Akarva vagy nem akarva,
rossz fát tett a tűzre Karva,
fekete csibéje, pardon,
iglic volt, a széltől hallom.

Aranyat hordott naponta,
elfért a kincs hat vagonba,
az lett a sok munka vége,
beledöglött egy estére.

Odalett az adománya,
nem viszi el már a kánya,
fekete tollá lett minden,
azt fosztja a falu ingyen.

Marcelkeszi, Marcelháza

Marcelkeszi,
Marcelháza,
kolbással
teli padlása,
két jó iker,
Marci, Márton,
megosztóznak
a kolbászon.

Kurtakeszi
villanydróton
füstifecske,
pihen, pózol,
magasba száll,
felhőn átlát,
felhúzza az
ég cipzárját.

Nemesócsa

Nemesócsa,
Újlapuhuhát,
gyere, Jancsi,
a kapun át,
utcaajtód,
kapud nincsen.
Hogyha lesz, majd
megyek, kincsem!

Nemesócsa,
Pusztalögér,
úgy jó a lúd,
hogyha kövér,
ahol arany
van a földben,
felcsap a láng,
maradj csöndben!

Virt

Virten zeng a
vidám ének,
virtusa van
a legénynek,
öt liter bor
már szent malaszt,
egy hajtásra
megissza azt.

Jó Baróti
Szabó Dávid
költőnek a
szobra áll itt,
megszerette
a vidéket,
fia volt a
jóreménynek.

Zsitva-tónak
víg a hangja,
békát hívja
nagykalandra,
szitakötő
vesz levegőt,
szőne inkább
lenlepedőt.

Nagykeszi

Nagykeszi, ó,
Nagykeszi,
szél a párját
keresi,
minél nagyobb
az ő búja,
párját annál
messzebb fújja.

Kiskeszi meg
Érseklél,
a telihold
sose fél,
ha az égen
mégse ragyog,
anyja mögött
kuksol, vacog.

Megyercsen

Lebbencslevest esznek
Megyercsen,
pokol mélyén készült,
kegyetlen.

A leves ördögi
fizetség,
lelkük eladták a
menyecskék.

A receptje titok,
varázslat,
Belzebúb megőrzi
magának.

Martos

Garabonciás a kölyök,
Martosra jár, hogyha köhög,
lándzsás útifű teától
meggyógyul ő, szeme lángol.

Sárkánytojást ad Martosnak,
szerencsepátkót száználcat,
ragyog a nép szeme, szája,
rántotta lesz vacsorára.

Ki van fújva már a tojás,
kezdődhet a földindulás,
sárkánytojást patkol Martos,
népe így lesz híres, rangos.

Alsóbodok

Bátor község Alsóbodok,
súlyomszárnyon száll az ének,
hálát adnak minden este
a magyarok Istenének.

Itt helyezték nyugalomra
Esterházy Jánost végül,
csillagként ragyog odafönn,
mikor az ég elsötétül.

Alsócsitár

A Zsibrica hegy oldalán
énekbe kezd Alsócsitár.
Halk a dallam, minden rendben,
nehogy a csönd felébredjen.

De szeretnék csillag lenni,
tudom, fázós valamennyi.
Mindegyik gomb, szól egy barát,
s begombolja az éjszakát.

Babindál

Babindál, Babindál,
a Fiastyúk
éjjel-nappal
Asszony-völgyben
kapirgál.

Varjú károg, nincs itt török,
elkaplak én, ha felnövök.

Babindál, Babindál,
fán csücsülve
Péterke, Pál
a lábával
kalimpál.

Bokor zizeg, ha felébred,
visszafelesel a szélnek.

*Udvarhelyi András***„Az irodalom és az italianisztika hűségese szeretője vagyok”***Udvarhelyi András beszélgetése Madarász Imrével, a Debreceni Egyetem Italianisztika tanszékének professzorával*

Madarász Imrével való beszélgetéshez minden feltétel adott volt. Az ideális helyszín egy patinás, régmúltat idéző kávéház. Méghozzá Budapesten a Central, ahol a XX. elején vendég volt a költő és szerkesztő, Kiss József, a Hét és Ady meg Kosztolányi, Karinthy, a Nyugat írói és költői. Így tehát a génus loci, azaz a hely szellemei is szinte köteleztek bennünket, hogy Szép Beszélgetést folytassunk. Nos, Madarász Imréről még el kell mondjam, hogy ő az egyik legszorgalmasabb, leglelkesebb irodalomtörténészünk, esszéírónk, akinek 1984 és 2019 között 1740 publikációja, 33 könyve jelent meg, több mint 150 könyv megszületésénél bábáskodott, és ő talán az olasz irodalom legavatottabb hazai népszerűsítője. A téma is izgalmas, legalábbis az irodalomszeretőknek, hiszen Madarász Imre főleg az itáliai irodalom, a humanizmus, a reneszánsz és a romantika és felvilágosodás, no meg a magyar és olasz irodalmi kapcsolatok fontos tárgykörében járatos. Magamat fényezni nem akarom, én csak 40 éve beszélgetek hivatás-szerűen és meg kell valljam, szerencsésnek éreztem magam, hogy kérdezhettem a tanár urat, tanulhatok tőle. A tanár úr tud az újságírókkal bántani, nemcsak azzal, hogy ő fizette a kávémat, hanem azzal is, hogy nem kellett kihúzni a szavakat, kéretlenül is dőlt belőle a szó. Érződött, életének lényegéről, az irodalomról, az olvasás gyönyörűségéről mesélt és a szabadság fontosságáról, de azért néha kérdezni is engedett. Ha most mindezt olvassa valaki, azt mondhatja, hogy túlzás s gyanús ez a lelkesedésem. Nos, az alábbi interjú talán bizonyítja, hogy elfogultságom megalapozott.

– *Tanár úr! Az egyik legalaposabb és legszínvonalasabb interjú, amit készítettek veled 1999-ben jelent meg Az emberélet újtának felén címmel. Beszélgetőpartnered, egyetemi társad és barátod, Szappanos Gábor író, tanár, szerkesztő, aki, mivel jól ismer téged, jól kérdezett és életeddel és műveiddel kapcsolatos szinte minden fontosabb kérdésére kimerítő részletességgel válaszoltál. Ezután interjút készíteni veled, meglehetősen nagy vakmerőségre vall. De hát azóta eltelt húsz év és mivel éppen ebből a beszélgetésből tudom, hogy elved az idősebb Pliniustól eltanult Nulla dies sine linea, azaz egyetlen nap se teljék írás nélkül, ebből joggal következtethetek, hogy azóta újabb előadások százait tartottad, újabb cikkek, tanulmányok százait írtad, 19 újabb könyved jelent meg. Van tehát, miről Szép Beszélgetniünk. De mert egyetlen témáról is nagy regegyeket tudsz mesélni, azt javasolom, szűkítsük le eszmecserénket. Beszélgessünk most*